

Rapport 2021
Genomförd på uppdrag av revisorerna
April 2022

Region Kalmar län

Basgranskning

Kollektivtrafiknämnden

EY

Building a better
working world

Innehåll

Sammanfattning.....	2
1. Inledning.....	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Genomförande och avgränsningar.....	4
1.4. Ansvarig nämnd/styrelse.....	4
1.5. Revisionskriterier.....	4
2. Granskningsresultat.....	8
2.1. Organisation	8
2.2. Mål, uppdrag och uppföljning	9
2.3. Ekonomisk uppföljning.....	10
2.4. Intern kontroll och riskanalys	12
2.5. Beslutsunderlag och protokoll	13
3. Svar på revisionsfrågor samt rekommendationer	14
Källförteckning.....	16
Bilaga 1: Regionens uppföljnings- och bokslutsprocess 2021	17

Sammanfattning

EY har på uppdrag av regionens revisorer genomfört en basgranskning av kollektivtrafiknämnden. Den sammanfattande bedömningen är att nämnden delvis har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt samt haft en tillräcklig intern kontroll.

Vi ser positivt på att det initierats ett förändringsarbete för att likforma nämndens arbete med övriga verksamheter i regionen samt för att tydliggöra chefsuppdraget. Nämnden har varit organiserad i nämndsorganisationen i 10 år och vi finner det anmärkningsvärt att förändringar i chefsuppdrag och kontoplan har initierats först under 2021. Nämnden behöver följa förändringsarbetet framgent för att säkerställa att verksamheten bedrivs utifrån policys och riktlinjer.

Nämnden har tolkat mål och uppdrag samt brutit ner dessa till egna mätbara mål som fungerar som styrsignaler. Däremot bedömer vi att nämnden inte har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som regionfullmäktige bestämt. Bedömningen görs mot bakgrund av att 5 av 19 mått uppfylldes 2021. Samtidigt har vi förståelse för att nämndens verksamhet har påverkats av pandemin i stor utsträckning. Nämnden har inte beslutat om några åtgärder inom de områden som inte uppnått målvärdena.

Nämnden tar del av arbetet utifrån god ekonomisk hushållning vid varje sammanträde och följer därigenom den ekonomiska utvecklingen kontinuerligt under året. Vi noterar dock att nämnden redovisar negativa resultat och med svårighet genomför sina uppdrag med tillgängliga resurser. Denna notering görs med rådande omständigheter i beaktning och med hänsyn för de utmaningar kollektivtrafiken har utstått sedan pandemin startade 2020.

Nämnden har säkerställt ett systematiskt arbete med intern kontroll. Vi vill dock betona behovet av en aktiv nämnd i arbetet med intern kontroll. Lika så bedömer vi att riskanalysen kan utvecklas i valet av kontrollmoment. Riskanalysen borde omfatta mer än två förvaltningsspecifika risker.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kollektivtrafiknämnden att:

- ▶ Följa det pågående förändringsarbetet för att säkerställa att verksamheten bedrivs utifrån regionens policys och riktlinjer
- ▶ Säkerställa att det finns ett tydligt arbetssätt för hantering av de mål som indikerar låg måluppfyllelse
- ▶ Utöka riskanalysen till att omfatta fler förvaltningsspecifika risker
- ▶ Öka nämndens delaktighet i arbetet med att identifiera och prioritera risker

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Regionfullmäktige har gett regionrevisorerna i uppgift att ta fram underlag för den årliga ansvarsprövningen. Det görs i den så kallade årliga granskningen som i sin tur består av grundläggande granskning, fördjupade granskningar och granskning av delårsrapport och årsredovisning. De fördjupade granskningarna tas fram, beslutas och prioriteras efter en riskanalys. Granskning av delårsrapport och årsredovisning görs varje år och utföraren upphandlas och granskar utifrån det ekonomiska perspektivet. Den verksamhetsmässiga delen granskas av revisionskontoret. Den grundläggande granskningen sker löpande över året av såväl revisorerna som anställda sakkunniga och består bland annat av revisionsdialoger och dokumentgranskning. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär löpande medan denna basgranskning är en insats som är tidsbegränsad och ett komplement till den övriga granskningen.

Enligt God revisions sed i kommunal verksamhet ska den grundläggande granskningen innehålla granskning av måluppfyllelse och granskning av styrning och intern kontroll. Den grundläggande granskningen innebär bland annat frågor avseende hur styrelse och nämnder har tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och om de brutit ned dessa så att de fungerar som styrsignaler i verksamheten. Har styrelse och nämnder genomfört en egen riskanalys? Sker uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt beslut om åtgärder vid avvikelser? Finns en ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering? Finns det ett systematiskt arbete med den interna kontrollen avseende såväl verksamhet som ekonomi? Finns det tydliga beslutsunderlag och protokoll?

Kollektivnämnden ansvarar för beredning av de strategiska frågorna som hör till kollektivtrafiken samt driften av kollektivtrafiken.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande syftet är att genomföra en basgranskning av regionens styrelse, nämnder, bolag och förbund. Detta för att tillsammans med den övriga och systematiska grundläggande granskning som till exempel revisionsdialog bidra till en stabil grund i ansvarsprövningen.

Denna granskning är en del av den årliga granskningen av regionen som görs av revisionen och kommer att ingå som en del i bedömningen om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och har en tillräcklig intern kontroll. Den övergripande revisionsfrågan lyder: *Har revisionsobjekten bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och har den interna kontrollen varit tillräcklig?*

Inom ramen för granskningen besvaras ett antal revisionsfrågor. Frågorna kan delas in i följande kategorier:

Organisation

- ▶ Har revisionsobjektet fastställt en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter?

Ekonomi

- ▶ Har revisionsobjektet genomfört sina uppdrag med tillgängliga resurser?

- ▶ Har revisionsobjektet en fullgod ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering?

Mål

- ▶ Är revisionsobjektets verksamhetsresultat förenligt med fullmäktiges, stiftarens, ägarens mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra relevanta föreskrifter?
- ▶ Har revisionsobjektet en styrning och uppföljning mot mål och beslut?
- ▶ Har revisionsobjektet tolkat mål och uppdrag och brutit ned dessa till egna mätbara mål och att de fungerar som styrsignaler till verksamheten?
- ▶ Har revisionsobjektet en tillräcklig uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt beslutar man om åtgärder vid avvikelser?

Intern kontroll

- ▶ Har revisionsobjektet gjort en egen riskanalys samt en internkontrollplan vilka syftar till att hantera prioriterade risker?
- ▶ Har revisionsobjektet ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som ekonomi? Detta för att säkerställa att verksamhetens uppdrag och mål uppnås samt att lagar, föreskrifter m.m. följs

Övrigt

- ▶ Har revisionsobjektet tydliga beslutsunderlag och protokoll?
- ▶ Hur har revisionsobjektet hanterat eventuella rekommendationer som har getts under 2019-2021?

1.3. Genomförande och avgränsningar

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer. Dokumentstudierna har bland annat omfattat för regionen centrala styrdokument så som reglementen och arbetsordning, riktlinje för målstyrning samt Regionplan 2021. Vidare har vi tagit del av handlingar och protokoll från aktuella styrelser och nämnder. Bland ärendena har vi fäst extra vikt vid verksamhetsplan, uppföljningar av verksamhet och ekonomi i form av månadsrapporter och delårsrapporter samt intern kontrollplan.

Intervjuer har genomförts med tjänstepersoner i aktuell förvaltning samt styrelsens/nämndens presidium.

1.4. Ansvarig nämnd/styrelse

I denna rapport presenteras granskningen för kollektivtrafiknämnden.

Motsvarande rapporter har också lämnats för regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden, folkhögskolestyrelsen och patientnämnden.

Svar på revisionsfrågan avseende hantering av rekommendationer som getts under 2019-2020 framgår av appendix.

1.5. Revisionskriterier

1.5.1. Kommunallagen (2017:725) 6 kap

Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

1.5.2. Förvaltningslagen (2017:900)

I förvaltningslagen § 5-8 anges att legalitet, objektivitet och proportionalitet, service, tillgänglighet och samverkan utgör grunderna för god förvaltning.

1.5.3. God revisionsred i kommunal verksamhet

God revisionsred i kommunal verksamhet avser granskning och prövning av de som ansvarar för beredning, verkställighet och förvaltning inom det kommunala ansvarssystemet. God revisionsred i kommunal verksamhet omfattar alla revisionsuppdrag till vilka fullmäktige utser revisorer.

Revisorernas uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Revisorerna ska årligen granska all verksamhet i den omfattning som följer av god revisionsred. Begreppet all verksamhet avser den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Den årliga granskningen består av tre delar:

- ▶ grundläggande granskning
- ▶ fördjupad granskning
- ▶ granskning av delårsrapport och årsredovisning

I god revisionsred framgår det att den grundläggande granskningen ska vara så omfattande att den ger en stabil grund för revisionens bedömningar i revisionsberättelsen/granskningsrapporten. Den grundläggande granskningen innehåller:

- ▶ granskning av måluppfyllelse
- ▶ granskning av intern styrning och kontroll

Inom den grundläggande granskningen för revisorerna bland annat dialog om styrelsens eller nämndens styrning, uppföljning och analys av måluppfyllelsen. Granskningen av delårsrapport och årsredovisning presenteras i särskilda revisionsrapporter.

1.5.4. Regionplan 2021-2023 för Region Kalmar län

Region Kalmar läns vision lyder "Tillsammans för ett friskare, tryggare och rikare liv". Regionplanen är vägledande för förvaltningarnas verksamhetsplaner, mått och aktiviteter.

Fullmäktige har fastställt fyra övergripande målområden med sammanlagt fem långsiktiga mål med tillhörande mått ¹:

1. Nöjda invånare och samarbetspartners
2. Hållbar utveckling i hela länet
3. Sveriges bästa kvalitet, tillgänglighet och säkerhet
4. En av Sveriges bästa arbetsplatser
5. God ekonomisk hushållning

Respektive mått har ett definierat målvärde för 2021 samt på lång sikt.

Uppföljning av Region Kalmar läns mål sker per tertial i samband med verksamhetsdialoger, delårsrapporter och i samband med årsredovisning. Samtliga förvaltningar ska upprätta en verksamhetsberättelse.

---

¹ Målen mäts genom mått med tillhörande målvärden.

Verksamheterna ska löpande följa resultatet i förhållande till uppsatta mål.

Genom regionplanen beslutas också ett tiotal uppdrag för 2021, vilka riktar sig till förvaltningsorganisationen. Dessa formuleras som redovisningar eller utredningar, så som exempelvis "Utreda långsiktigt upplägg och finansiering av eHealth Arena" och "Redovisa strategi för Kulturella kreativa näringar". Regionplanen innehåller fyra uppdrag som beslutats i tidigare regionplaner men som ska redovisas under 2021.

1.5.5. Struktur för Region Kalmar läns verksamhetsuppföljning

I Regionplanen för 2021-2023, finns också återgivet den struktur för verksamhetsuppföljningen som verksamheten normalt följer. Där framgår nedan om rapportering, avvikelser och årsredovisning.

Nämnderna ansvarar för att utarbeta förslag till verksamhetsplan för verksamheten inom sitt ansvarsområde.

Månadsrapporter

Regionstyrelsen och nämnderna ska upprätta kortfattade ekonomiska månadsrapporter i enlighet med upprättad plan för uppföljning. Nämndernas månadsrapporter överlämnas till regionstyrelsen för information och eventuella åtgärdande.

Delårsrapporter

Regionstyrelsen och nämnder upprättar två delårsrapporter under året, per april och augusti.

Avvikelser

Innan styrelsen tar ställning till månadsrapporter och delårsrapporter ska avvikelser i förhållande till budget och mål skriftligen förklaras. I de fall månadsrapporten eller delårsrapporten visar på prognostiserat underskott eller avvikelser i förhållande till budget ska åtgärder vidtas för att nå ett budgeterat resultat.

Årsredovisning

Regionstyrelsen och nämnderna upprättar årsredovisningar utifrån de anvisningar som regionstyrelsen lämnar och enligt vad som anges i lagen om kommunal redovisning. Årsredovisningen innehåller resultatredovisning i form av måluppfyllelse.

1.5.6. Riktlinje intern kontroll, 2020-09-23

I september 2020 beslutade regionfullmäktige att godkänna revidering av Riktlinje för intern kontrollarbetet. vilken gäller för arbetet inför och under 2021. I riktlinjen upprepas bland annat vad som åligger styrelsen och nämnderna enligt kommunallagen (6 kap. 6 §), det vill säga att de ska ansvara för att verksamheten inom sina ansvarsområden bedrivs i enlighet med de krav som ställs på verksamheten och att en tillräcklig intern kontroll upprätthålls.

Det framgår vidare att så väl styrelsen som nämnderna, i samband med uppföljningen vid del- och helår, ansvarar för att "vid behov göra en bedömning av om den interna kontrollen är tillräcklig". Om ansvaret för uppföljningen står att "Varje förvaltningschef ska inom sin

förvaltning ansvara för att uppföljning och utvärdering av kontrollaktiviteter och åtgärder sker. Rapportering ska ske i samband med uppföljningen vid delår i augusti och vid helår.”

1.5.7. Reglemente för kollektivtrafiknämnden, 2018-10-03

I reglementet framgår att kollektivnämnden ansvarar för beredning av de strategiska frågorna som hör till kollektivtrafiken samt driften av kollektivtrafiken. Kollektivtrafiknämnden har följande uppgifter:

- ▶ bereda strategier och målbild för kollektivtrafiken,
- ▶ bereda trafikförsörjningsprogram inför beslut i regionfullmäktige,
- ▶ bereda trafikförsörjningsprogram för färdtjänst inför beslut i regionfullmäktige,
- ▶ bereda taxor inför beslut i regionfullmäktige,
- ▶ ingå i presidieberedning med regionala utvecklingsnämnden,
- ▶ ansvara för beredning, förankring och samverkan av strategier och planer med länets 12 kommuner (länsberedning),
- ▶ beställa lokal och regional kollektivtrafik,
- ▶ besluta om allmän trafikplikt,
- ▶ ingå i länsberedning för regionala utvecklingsfrågor,
- ▶ ansvara för beredning, förankring och samverkan av strategier och planer med länets tolv kommuner i länsberedning för regionala utvecklingsfrågor,
- ▶ ansvara för att verksamheten inom nämndens ansvarsområde bedrivs effektivt och i enlighet med policy, mål, program, reglementen och inom de ekonomiska ramar som fullmäktige har beslutat
- ▶ ansvara för att den interna kontrollen inom nämndens ansvarsområde är tillräcklig,
- ▶ efter regionstyrelsens anvisningar upprätta intern kontrollplan för nämnden samt årligen utvärdera planen och rapportera till regionstyrelsen,
- ▶ verka för att samråd sker med dem som berörs av nämndens ansvarsområde,
- ▶ ansvara för regional kollektivtrafik enligt lagen om kollektivtrafik,
- ▶ ansvara för sjukresor, färdtjänst och riksfärdtjänst

Kollektivtrafiknämnden sammanträder sju gånger per år och protokoll ska föras vid sammanträdena. Kollektivtrafiknämnden har sju ledamöter och tre ersättare och handläggning av ärenden får endast ske om fler än hälften av ledamöterna är närvarande.

2. Granskningsresultat

2.1. Organisation

2.1.1. Uppdrag och ansvar

Kollektivtrafiknämndens ansvar framgår av reglementet. Nämnden har fastställt en delegationsordning som reglerar vem som har rätt att fatta beslut i olika former av ärenden. Delegationsordningen beskriver vilken funktion som är delegat och i vilka ärenden som delegationsrätten får vidaredelegeras. Vidare framgår det vilka som är firmatecknare och därmed har rätt att underteckna handlingar.

Kollektivtrafiknämnden ingår sedan 2012 som en del av Region Kalmar läns organisation. Verksamheten bedrevs tidigare i bolagsform. Vid intervju framförs att omställningen från bolag till förvaltning har tagit lång tid och att det fortfarande pågår arbete med att se till att regionens styrmodell, policy och riktlinjer blir styrande för verksamheten.

Det pågår arbete med att processkartlägga nämndens verksamhet och implementera verksamhetssystemet Stratsys (som regionens övriga nämnder och styrelser använder). Under 2021 har kontoplanen reviderats för att överensstämja med regionens kontoplan.

Vidare har chefsuppdraget justerats för att överensstämja med chefsuppdraget i regionens övriga förvaltningar. Enhetscheferna har sedan 2021 budgetansvar för sin verksamhet och ska lämna månadsrapporter över utfallet. Tidigare hanterades det av ekonomichefen. Chefsuppdraget har även reviderats avseende personalansvar. Ansvaret för medarbetarsamtal och kompetensförsörjningsplaner har flyttats från HR-chef till enhetschef.

Vid intervju framförs att det är ett omfattande omställningsarbete som har medfört och kommer att medföra stora förändringar för verksamheten.

2.1.2. Bedömning

Vi ser positivt på att det har initierats ett förändringsarbete för att likforma nämndens arbete med övriga verksamheter i regionen samt för att tydliggöra chefsuppdraget. Arbetet är inte implementerat/färdigställt fullt ut vilket föranleder vår bedömning om att kollektivtrafiknämnden delvis har fastställt en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.

Nämnden har varit organiserad i nämndsorganisationen i 10 år och vi finner det anmärkningsvärt att förändringar i chefsuppdrag och kontoplan har initierats först under 2021. Vi bedömer därför att nämnden behöver följa förändringsarbetet framgent för att säkerställa att verksamheten bedrivs utifrån policys och riktlinjer.

2.2. Mål, uppdrag och uppföljning

2.2.1. Iakttagelser mål och uppföljning

Kollektivtrafiknämnden har en verksamhetsplan för 2021. Planen presenterades för nämnden i januari 2021 och nämnden beslutade att notera informationen till protokollet. Verksamhetsplanen för 2022 har godkänts av nämnden.

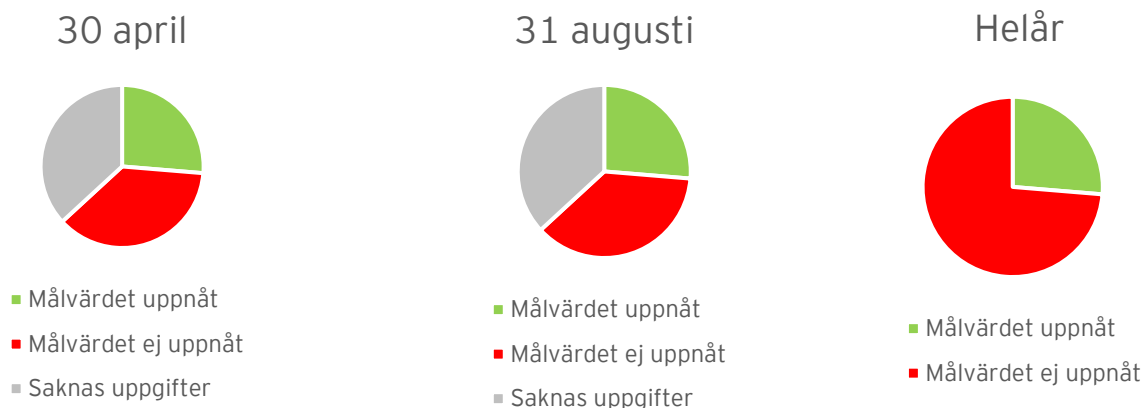
Verksamhetsplanen är upprättad i Stratsys och innehåller mått och aktiviteter utifrån fyra av fem övergripande målområden i regionplanen. Målet om Sveriges bästa kvalitet, tillgänglighet och säkerhet återfinns inte i verksamhetsplanen. I regionplanen framgår att målet avser hälso- och sjukvård och hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser.

Nämnden följer upp verksamheternas måluppfyllelse via:

1. Delårsrapporter per sista april och sista augusti
2. Nämndens verksamhetsberättelse

Delårsrapport per april och augusti har under 2021 behandlats på nämndssammanträdena i maj respektive oktober. Verksamhetsberättelsen behandlades i februari 2022. Rapporterna är godkända av nämnden och har överlämnats till regionstyrelsen.

Måluppfyllelsen i samband med delårsrapporterna och verksamhetsberättelsen visade på följande resultat:

I delårsrapporten per sista april och augusti framgår resultatet för 12 av 19 mått. Sex av måtten visar på lägre resultat än målvärdet. Nämnden har inte beslutat om några åtgärder utifrån avvikelserna. Nämnden har målsättningar som har påverkats av pandemin. Exempelvis mål om årlig resandeökning, minskad sjukfrånvaro och kollektivtrafikens marknadsandel av resandet. Den slutliga uppföljningen i samband med helåret visade att 5 av 19 mått uppfylldes, vilket motsvarar 26 procent. I kommentarerna till sex av målen som inte har uppfyllts framgår att pandemin har påverkat arbetet/resultatet.

Nämndens protokoll innehåller återkommande informationspunkter om arbetet utifrån tre av fem övergripande mål i regionplanen². Vid intervju framförs att nämnden därutöver får information i samband med resultatet av mätningar av kundnöjdhet och resvanor. Mätningarna görs löpande under året.

2.2.2. Bedömning

Vi bedömer att kollektivtrafiknämnden har tolkat mål och uppdrag samt brutit ner dessa till egna mätbara mål som fungerar som styrsignaler. Bedömningen görs mot bakgrund att det finns en verksamhetsplan med mått och aktiviteter.

Vår bedömning är att kollektivtrafiknämnden inte har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som regionfullmäktige bestämt. Bedömningen görs mot bakgrund av att 5 av 19 mått uppfylldes 2021. Samtidigt har vi förståelse för att nämndens verksamhet har påverkats av pandemin i stor utsträckning. Vi bedömer att nämnden under 2021 har säkerställt en styrning i enlighet med styrmodellen genom verksamhetsplanen som konkretiserar regionplanens skrivningar.

Vidare bedömer vi att nämnden delvis har en tillräcklig styrning och uppföljning mot mål och beslut och säkerställer att åtgärder vidtas vid avvikelser. Nämnden får information om måluppfyllelsen i samband med delårsrapporter och efter genomförda mätningar av kundnöjdhet och resvanor. Däremot bedömer vi att nämnden bör agera tydligare på den information som framgår av uppföljningen, för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med målsättningarna. Bedömningen görs mot bakgrund av att det inte har beslutats om några åtgärder inom de områden som inte uppnått målvärdena. Lika så bedömer vi att nämnden bör utöka de återkommande informationspunkterna i protokollen till att omfatta samtliga övergripande mål i regionplanen.

I föregående års basgranskning gjordes bedömningen att styrningen i regionen som helhet skulle vinna på ökad tydlighet avseende exempelvis vem som äger verksamhetsplanerna. Vi ser därför positivt på att nämnden från och med 2022 godkänner verksamhetsplanen och därigenom stärker tydligheten i styrningen utifrån målsättningarna.

2.3. Ekonomisk uppföljning

2.3.1. Iakttagelser ekonomisk uppföljning

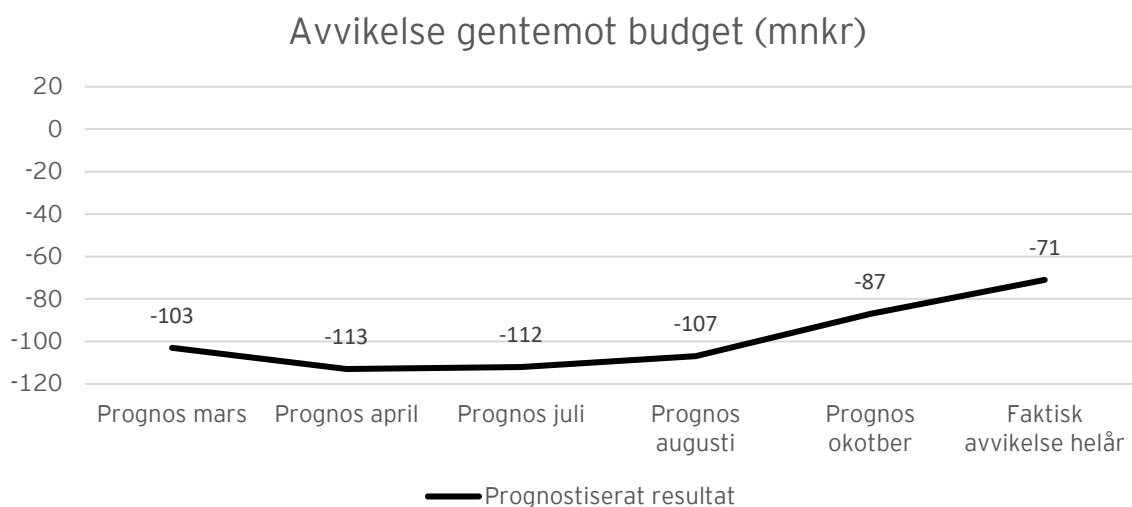
Regionstaben har fastställt en tidplan för uppföljnings- och bokslutsprocessen 2021, se bilaga 1. I tidplanen framgår när respektive rapportering ska behandlas inom förvaltningarna, nämnderna, regionstyrelsens utskott, regionstyrelsen och fullmäktige. Vid genomläsning av kollektivtrafiknämndens protokoll framgår att rapporteringen har skett i enlighet med tidplanen.

---

² Målen om hållbar utveckling i hela länet och nöjda invånare och samarbetspartnerns finns inte med som informationspunkter.

Vad?	När behandlas den i regionstyrelsen?
Månadsrapport mars	april-sammanträdet
Delårsrapport 1, tom april	maj-sammanträdet
Månadsrapport juli	augusti-sammanträdet
Delårsrapport 2, tom augusti	oktober-sammanträdet
Månadsrapport oktober	november-sammanträdet

Månadsrapporterna har godkänts av nämnden och överlämnats till regionstyrelsen. Nämndens prognostiserade avvikelse har sett ut enligt följande under 2021:

Månadsrapporten per sista mars visade på betydligt lägre intäkter än budgeterat, beroende på minskad biljettförsäljning under pandemin. Delårsrapporten per sista april visade på ett prognostiserat underskott på 113 mnkr.

Vid intervju framförs att det har förts en kontinuerlig dialog med regionstyrelsen utifrån pandemins ekonomiska effekter på verksamheten. Underskottet förklaras till stor del av att nämnden har haft i uppdrag att upprätthålla antalet avgångar även vid minskat antal resenärer. Enligt uppgift kan cirka 90 procent av nämndens kostnader hänföras direkt till trafiken och de ersättningar som betalas ut till utförare, vilka regleras i långa avtal som inte kan påverkas på kort sikt.

Nämnden har vid samtliga sammanträden informerats om arbetet utifrån god ekonomisk hushållning. I protokollet från nämndens sammanträde i oktober framgår att det har tagits fram en handlingsplan med åtgärder för att minska kostnader och öka intäkter när restriktionerna till följd av pandemin upphävs. Handlingsplanen innehåller åtgärder avseende bland annat marknadsföring.

2.3.2. Bedömning

Vår bedömning är att kollektivtrafiknämnden har en fullgod ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering. Nämnden tar del av arbetet utifrån god ekonomisk hushållning vid varje sammanträde och följer därigenom den ekonomiska utvecklingen kontinuerligt under året. Vi noterar dock att nämnden redovisar negativa resultat och med

svårighet genomför sina uppdrag med tillgängliga resurser. Denna notering görs med rådande omständigheter i beaktning och med hänsyn för de utmaningar kollektivtrafiken har utstått sedan pandemin startade 2020.

Rapportering av ekonomin har skett i enlighet med tidplan och rapporterna har anmälts till regionstyrelsen.

2.4. Intern kontroll och riskanalys

2.4.1. Iakttagelser intern kontroll och riskanalys

Förvaltningens ledningsgrupp tar fram ett förslag på intern kontrollplan som därefter beslutas av nämnden. I november 2020 beslutade nämnden om en internkontrollplan för 2021. Utöver de tre regiongemensamma områdena; intern representation, kundfakturerings samt resor, finns ett förvaltningsspecifikt område. Kontrollområdet består av nytt biljett- och betalssystem. Det finns en dokumenterad riskanalys. Nämnden har inte varit delaktig i arbetet med att prioritera och värdera risker.

Cheferna i ledningsgruppen ansvarar för att uppmärksamma arbetet med intern kontroll i linjeorganisationen. Likt ovan nämnt pågår det ett arbete med att implementera Stratsys. Från och med 2022 upprättas den interna kontrollplanen i Stratsys.

I riktlinjen för intern kontroll framgår att resultatet av den interna kontrollen ska rapporteras i samband med uppföljningen vid delår i augusti och vid helår. Nämndens delårsrapport per sista augusti samt verksamhetsberättelse för helåret innehåller resultatet av genomförda kontroller. I februari 2022 godkände nämnden redovisningen av den interna kontrollen 2021.

2.4.2. Bedömning

Vår bedömning är att kollektivtrafiknämnden har säkerställt ett systematiskt arbete med intern kontroll. Bedömningen görs mot bakgrund av att det finns en fastställd plan som baseras på en riskanalys som genomförts av representanter från förvaltningens olika verksamheter.

Vi vill dock betona behovet av en aktiv nämnd i arbetet med intern kontroll. Vi bedömer att den underliggande riskanalysen med fördel kan ingå bland möteshandlingarna när nämnden får ta del av förslag på intern kontrollplan. Därigenom kan nämnden få större insyn i den samlade riskbilden och genomförda prioriteringar och avvägningar. Lika så bedömer vi att riskanalysen kan utvecklas i valet av kontrollmoment. Riskanalysen borde omfatta mer än två förvaltningsspecifika risker.

Slutligen bedömer vi att arbetet med den interna kontrollplanen har återrapporterats till nämnden i enlighet med vad som framgår av riktlinjen för intern kontroll.

2.5. Beslutsunderlag och protokoll

2.5.1. *lakttagelser beslutsunderlag och protokoll*

Kallelsen till respektive sammanträde med kollektivtrafiknämnden innehåller olika sektioner:

- ▶ Informationsärenden
- ▶ Beslutsärenden till regionstyrelsen
- ▶ Beslutsärenden till regionfullmäktige
- ▶ Delegationsbeslut
- ▶ Anmälningsärenden

Ärendena i kallelsen innehåller förslag till beslut och samtliga handlingar och beslutsunderlag till nämndens möten finns publicerade på regionens webbplats. Detta gäller så väl informations- och beslutspunkter liksom anmälningsärenden och delegationsbeslut.

Vid informationsärenden beskriver protokollen vilken information som lämnades och nämndens beslut utifrån informationen. Det framgår av protokollen vilka beslutsunderlag som ligger till grund för respektive ärende. Läsaren kan därmed identifiera vilka handlingar som varit underlag för beslut.

2.5.2. *Bedömning*

Vår sammanfattande bedömning är att kollektivtrafiknämnden har tydliga beslutsunderlag och protokoll. Det faktum att kallelsen innehåller förslag till beslut med beslutsmeningar innebär en god tydlighet över vad nämnden har att ta ställning till. Mötets olika rubriker innebär tydlighet över vad som är information respektive beslut samt vad styrelsen själva har att ta ställning till respektive vad som avser ärende som man bereder inför beslut i regionfullmäktige. Beslutsmeningarna är överlag tydliga, välformulerade och självständiga, det vill säga att de går att förstå även lösryckta ur sitt sammanhang.

3. Svar på revisionsfrågor samt rekommendationer

Förklaring

	Ja
	Delvis
	Nej

Revisionsfråga	Svar
Är revisionsobjektets verksamhetsresultat förenligt med fullmäktiges, stiftarens, ägarens mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra relevanta föreskrifter?	Nej. 5 av 19 mått uppfylldes 2021. Samtidigt har vi förståelse för att nämndens verksamhet har påverkats av pandemin i stor utsträckning
Har revisionsobjektet fastställt en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter?	Delvis. Det har initierats ett förändringsarbete för att likforma nämndens arbete med övriga verksamheter i regionen samt för att tydliggöra chefsuppdraget. Arbetet är dock inte implementerat/färdigställt fullt ut.
Har revisionsobjektet genomfört sina uppdrag med tillgängliga resurser?	Nej. Nämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på 71 mnkr 2021.
Har revisionsobjektet en fullgod ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering?	Ja. Nämnden tar del av arbetet utifrån god ekonomisk hushållning vid varje sammanträde och följer den ekonomiska utvecklingen kontinuerligt under året.
Har revisionsobjektet en styrning och uppföljning mot mål och beslut?	Ja. Nämnden har säkerställt en styrning i enlighet med styrmodellen genom verksamhetsplanen som konkretiserar regionplanens skrivningar.
Har revisionsobjektet tolkat mål och uppdrag och brutit ned dessa till egna mätbara mål och att de fungerar som styrsignaler till verksamheten?	Ja. Det finns en verksamhetsplan med mått och aktiviteter.
Har revisionsobjektet en tillräcklig uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt beslutar man om åtgärder vid avvikelser?	Delvis. Nämnden bör agera tydligare på den information som framgår av uppföljningen. Det har inte beslutats om några åtgärder inom de områden som inte uppnått målvärdena.
Har revisionsobjektet gjort en egen riskanalys samt en internkontrollplan vilka syftar till att hantera prioriterade risker?	Delvis. Riskanalysen har genomförts av representanter från förvaltningens olika verksamheter. Analysen bör utvecklas till att omfatta mer än två förvaltningsspecifika risker.
Har revisionsobjektet ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som ekonomi? Detta för	Ja. Det finns en fastställd plan som baseras på en riskanalys. Arbetet med den interna kontrollplanen har

att säkerställa att verksamhetens uppdrag och mål uppnås samt att lagar, föreskrifter m.m. följs	återrapporterats till nämnden i enlighet med vad som framgår av riktlinjen för intern kontroll.
Har revisionsobjektet tydliga beslutsunderlag och protokoll?	Ja. Protokoll och beslutsmeningarna är överlag tydliga, välformulerade och självständiga.
Hur har revisionsobjektet hanterat eventuella rekommendationer som har getts under 2019-2021?	Se appendix.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kollektivtrafiknämnden att:

- ▶ Följa det pågående förändringsarbetet för att säkerställa att verksamheten bedrivs utifrån regionens policys och riktlinjer
- ▶ Säkerställa att det finns ett tydligt arbetssätt för hantering av de mål som indikerar låg måluppfyllelse
- ▶ Utöka riskanalysen till att omfatta fler förvaltningsspecifika risker
- ▶ Öka nämndens delaktighet i arbetet med att identifiera och prioritera risker

Kalmar 6 april 2022

Malin Lundberg
Projektledare
EY

Anna Färdig
Projektmedarbetare
EY

Källförteckning

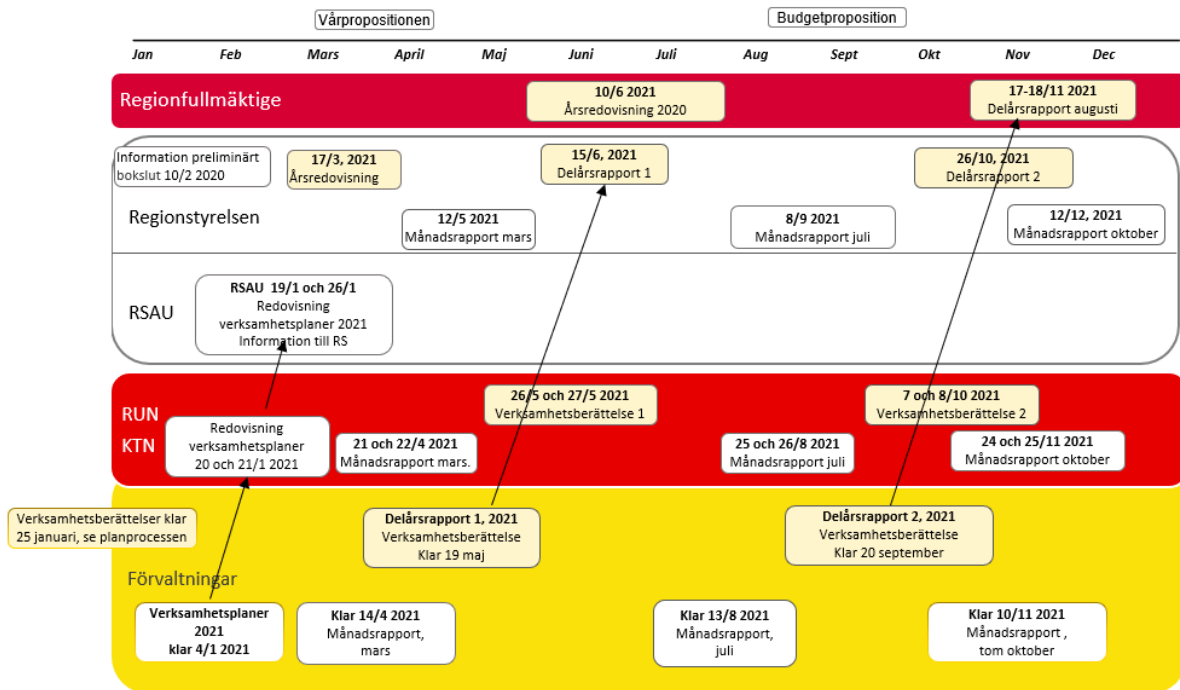
Intervjuade funktioner Region Kalmar Län

- ▶ Ordförande och vice ordförande kollektivtrafiknämnden
- ▶ Trafikdirektör
- ▶ Ekonomichef

Dokument

- ▶ Arbetsordningar och reglementen för den politiska organisationen i Region Kalmar län.
- ▶ Delegationsordning kollektivtrafiknämnden
- ▶ Delårsrapport Trafiknämnd/Kalmar länstrafik 2021-08
- ▶ Delårsrapport Trafiknämnd/Kalmar länstrafik 2021-04
- ▶ Verksamhetsberättelse Trafiknämnd/Kalmar länstrafik 2021
- ▶ Tidplan för Region Kalmar läns uppföljning av ekonomi och verksamhet 2020, Regionstab Ekonomi.
- ▶ Bilder regionens uppföljnings- och bokslutsprocess 2020, Regionstab Ekonomi.
- ▶ Regionplan 2021-2023
- ▶ Riktlinje för målstyrning, 2012. Reviderad 2020.
- ▶ Kallelser, handlingar och protokoll från kollektivtrafiknämndens sammanträden 2021

Bilaga 1: Regionens uppföljnings- och bokslutsprocess 2021

Källa: Bilder regionens uppföljnings- och bokslutsprocess 2021, Regionstab Ekonomi.